

La Porxada

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Plaça de la Porxada, 15
Emplaçament Al nucli antic de Granollers
Alçada: 144

Coordenades:

Latitud: 41.60809
Longitud: 2.28773
UTM Est (X): 440651
UTM Nord (Y): 4606509

Classificació

Número de fitxa 08096 - 20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern Renaixement Contemporani
Segle XVI
Any 1586-1587
Autoria de l'element: Bartomeu Brufalt (mestre d'obres)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Civil
Observacions protecció: Núm. registre BCIN: 3868-MH-EN; núm. registre BIC: R-I-51-11586. Acord Govern Generalitat: 20/06/2006. Publicació DOGC: 31/07/200
Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Núm. E-18. Protecció de tipus I: Conservació estricta.
Data aprovació: dt., 20/06/2006 - 12:00

Número inventari	IPA 28974
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Granollers
Fitxes associades:	
La Pedra de l'Encant	
Casa de la plaça de la Porxada, 20	
Casa plaça Porxada 11	
Plaça Gran / Plaça de la Porxada	
Autoria de la fitxa	ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa:	dg., 01/07/2001 - 02:00
Autoria de la darrera revisió:	Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió:	dj., 09/11/2023 - 16:23

Descripció

Construcció porticada situada a la plaça més cèntrica de Granollers que antigament formava part del mercat i acollia la llotja del gra. És una obra de finals del segle XVI que s'ha conservat tal com fou concebuda i que ha esdevingut l'element patrimonial més emblemàtic de Granollers, testimoni de la importància que per a la ciutat va tenir, i continua tenint, el mercat.

És una construcció esvelta, de planta rectangular, que fa 24'07 m per 15'73 m. Estructuralment és simètrica, fet que li dona una harmonia compositiva i un sentit de monumentalitat, reforçat per la preeminència del seu emplaçament al centre de la plaça. Tot i això, es tracta d'una obra austera, pràcticament amb absència d'elements ornamentals.

Presenta coberta amb teula àrab a quatre vessants, sostinguda per tres files de cinc columnes de pedra que aguanten una estructura de jàsseres, bigues i llates de fusta de cor de roure, on es recolzen les rajoles o cairons ceràmics formant una solera. La coberta està suportada per 15 columnes d'ordre toscà, construïdes per carreus aplantillats. Tenen el fust llis i el capitell motllurat. Les quatre columnes de les cantonades tenen esculpit l'escut de Granollers. Sobre les dotze columnes perimetrals hi ha una llinda de jàsseres de fusta, reforçada amb ferros collats amb pern. Cada jàssera té l'amplada del tram. Damunt d'aquesta llinda carreguen les de la coberta, de manera que la part inferior d'aquestes forma una gran barbacana. Les aigües de la teulada es recullen en un canaló perimetral de teules tortugades que aboca l'aigua mitjançant brocs. Els tremujals de la coberta són peces especials de ceràmica vidriada de color verd. En els vèrtexs del carener de coronament hi ha gerres de ceràmica vidriada verda. Al mig del carener hi ha el penell de creu i gallet, original del segle XVI.

A l'angle sud-oest hi ha la pedra de l'Encant, una mola de grans dimensions que la imaginació popular ha revestit de llegendes i tradicions (CUSPINERA et alí, 2001; PATRIMONI, 1985).

Observacions:

A les bigues té inscrites diverses dates que són testimonis de les diferents restauracions, algunes acompanyades d'escuts: 1751, 1881, 1884, 1889, 1907, 1940.

Història

Al segle XVI Granollers havia crescut considerablement esdevenint un centre comercial de primer ordre a l'àrea de la Catalunya central, amb un protagonisme molt destacat del seu mercat dels dijous. En aquesta època sobrepassa les seves muralles medievals i s'estenia pels carrers de Corró i de Barcelona; a més, la ciutat va ser capaç de construir la Porxada, empedrar els carrers, es van bastir nous edificis, es va encunyar monedes i es va fer una nova casa de la Vila (1581-1582). Aquest augment de poder de l'Ajuntament deriva del control que tenia sobre el mercat i els impostos que recaptava. Existien els càrrecs de Pessador, Mostassà o Palloler que el 1584 tindria un edifici propi: "el Pallol" o magatzem de gra. Per això, en principi la Porxada va ser pensada com aixopluc per a la llotja de gra, ja que l'Ajuntament tenia el monopoli del blat, i al seu voltant s'hi anaven posant els altres productes: hortalisses a la plaça de l'Oli, llegums a la del Blat, terrissa a la de les Olles, etc. (SESÉ, 1987a).

Així doncs, la Porxada fou la llotja de gra de la vila, fet que evidencia la importància del mercat de cereals a Granollers. L'obra va començar el 1586 i s'acabà el 1587. El 10 de novembre d'aquest any s'havia signat el contracte amb el constructor Bartomeu Brufalt. La construcció havia de durar un any i es va pagar en cinc terminis. Va costar en total 739 lliures de Barcelona.

Com que hi ha un edifici molt similar a França, a la població de Gironde (la Vieille Halle de Sainte Foy-la Grande) en algun moment s'ha considerat la possibilitat que Bartomeu Brufalt hagués tingut relació amb aquesta altra construcció (SESÉ, 1987a).

Al segle XVIII el viatger Francisco de Zamora es fa ressò de la importància d'aquesta llotja: "Estoy persuadido que en el terreno que coge el Vallés, no se acomodarian, en la mejor dehesa de Extremadura, tantas cabezas de ganado como hay aquí, y al mismo tiempo una multitud de pueblos y de cultivos. Hay un mercado semanal y dos ferias al año. Se comercia en ganados, aves y toda especie de comestibles, y algunas tiendas son muy concurridas. Hay una lonja en medio de la plaza, muy capaz y elevada, sostenida de grandes columnas de piedra y bajo la cual se refugian los dias de agua los que vienen al mercado con sus géneros" (ZAMORA, 1784).

L'any 1751 es va restaurar la coberta i es van canviar algunes bigues, en una de les quals s'hi pot llegir la data tallada a la fusta. D'altra banda, en el decurs de les obres de restauració efectuades l'any 1984 es van trobar dues monedes de Carles III datades els anys 1772 i 1759-1788.

L'any 1872 la Porxada es va habilitar per a la venda quotidiana. Es va tancar perimetralment amb un muret i una reixa. Entre 1887 i 1899 s'hi van instal·lar uns quioscs i, finalment, entre 1907 i 1965 s'hi van instal·lar unes persianes.

A partir de les dates inscrites en algunes bigues queden testimoniades diverses intervencions puntals que s'han fet a la coberta els anys 1851, 1881, 1884, 1889 i 1907.

L'any 1940, després del bombardeig del 31 de maig que s'havia produït l'any anterior, durant la Guerra Civil, la Porxada es va reconstruir. Aleshores es van retirar les reixes i les parets fixes. En una de les bigues s'hi pot llegir la data de 1940. El 1984 l'embigat i la coberta es trobaven en mal estat i havien començat a cedir.

Entre 1985 i 1986 el Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona hi va realitzar obres de reconstrucció. D'aquestes obres també en donen testimoni tres dates inscrites a les bigues (PONCORBO et alii, 2006: 206-207).

Bibliografia

CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Granollers. Document administratiu.

DANTÍ I RIU, Jaume (1986). "Factors socio-econòmics dels segles XVIè i XVIIè", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, 1. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers. Ajuntament de Granollers, pp 47-57.

GARRELL, Amador (1929). "Editorial" La Gralla, Vol. 3, La Carretera i el mercat, Granollers

PANCORBO, Ainhoa; VILA, Josep M i altres (direcció de Raquel LACUESTA i Albert LÓPEZ (2006). *Topografia urbana de Granollers entre els segles X i XVI. Estat de la qüestió i hipòtesi de configuració*. Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona; Ajuntament de Granollers (treball inèdit), p. 125-131, 205-207.

PATRIMONI (1985). *Patrimoni Històric Arquitectònic*. Granollers: Caixa de Crèdit Granollers.

SESÉ, Jaume (1987a). *La Porxada. Granollers al segle XVI*, Col. Coneguem Granollers, núm. 1., Granollers, Ajuntament de Granollers.

ZAMORA, Francisco de (1784). *Diario de los viajes hechos en Catalunya*. Reedició. Barcelona: Curial.

Enllaços d'interès:

[Topografia urbana de Granollers entre els segles X i XVI. Estat de la qüestió i...](#)

[Expedients de Declaració de Béns Culturals d'Interès Nacionals. Servei de Patri...](#)

